

Projektbeskrivning avseende verksamhet, organisation och ekonomi

Bakgrund

Bland kommunerna i Jönköpings län har diskussioner om olika former av samverkan pågått sedan en tid tillbaka. Bakgrunden är bland annat de begränsade och i vissa fall till och med krympande resurserna för miljöarbetet. Det ska sättas mot att arbetsuppgifterna inom miljöområdet inte visar några tecken på begränsning, snarare tvärtom. För att fullgöra de uppgifter som lagstiftningen slår fast, måste varje kommun ha tillgång till bred och hög kompetens inom området. Det är knappast möjligt att varje kommun i länet på sikt kan besitta den kunskap och den kompetens som är nödvändig för att lösa de alltmer komplexa arbetsuppgifterna.

De samtal som pågår mellan kommunerna avser i första hand förutsättningar och lösningar på frågor av mer formell natur. Tillsynsarbete inom miljöområdet behöver emellertid inte enbart omfatta myndighetsreglerade arbetsuppgifter. I miljötillsynen ingår även olika typer av informationsaktiviteter eller riktlinjer för hantering av skilda frågor. Flera skäl talar för att uppgifter av det här slaget många gånger med stor fördel kan lösas genom samarbete ("hjulet behöver inte uppfinnas två gånger" osv.). Det är emellertid ofta som den här formen av aktiviteter får strykas bort på bekostnad av de strikt lagreglerade uppgifterna.

Berörda parter

Samarbete i miljö- och hälsoskyddsfrågor behöver inte stanna vid att knyta samman de lokala aktörerna. Inom t.ex. miljöområdet är tillsynsansvaret delat mellan kommunerna (lokal nivå) och länsstyrelsen (regional nivå). Behovet av förebyggande insatser torde i mångt och mycket vara detsamma för länsstyrelsen och kommunerna. Det finns med andra ord en potential för såväl effektivitetsvinster som kostnadsbesparingar vid en samordning. I praktiken skulle samarbetet kunna ske inom ett nätverk med en gemensam ledning. Samtidigt bör det påpekas att den här skissade typen av informell samverkan aldrig helt kan ersätta det som regleras i lag och förordning. Däremot kompletterar de båda arbetsformerna varandra.

Uppdrag

Vid ett möte med miljö- och byggcheferna (motsvarande) i länet den 5 november 2003 diskuterades former för ett informell samverkan i miljö- och hälsoskyddsfrågor mellan kommunerna och länsstyrelsen. Mötet ansåg också att det vore en fördel om kommunförbundet och landstinget kunde medverka. En mindre grupp fick i uppgift att ta fram en skiss på utformning av en sådan samverkan. Utgångspunkten var det framgångsrika arbete som bedrivits i Kalmar län inom ett liknande projekt med titeln "Miljösamverkan Sydost".

En arbetsgrupp med Rolf Erlandsson, Jönköpings kommun, Conny Eskilson, Värnamo kommun och Monica Kollberg, Eksjö kommun, har tagit fram den skiss som presenteras här.

Den beskriver hur ett nätverk kan byggas upp och fungera i praktiken. Valet av namn föll på Miljösamverkan F. Den framtagna skissen har därefter kompletterats med en kostnadsfördelning.

Mål och strategi

Miljösamverkan F syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i regionen och ska ge stöd både till myndighetsutövning (tillsyn) och till de mer informativa och förebyggande insatser som arbetet också består av. Samverkan ska medföra bättre resursutnyttjande och möjlighet att gå på djupet i speciella frågor. På det sättet bidrar Miljösamverkan F till kompetensutveckling, kompetensförsörjning och förnyelse, vilket är viktigt inte minst för de mindre kommunerna i länet.

Detta uppnås främst genom följande typer av insatser:

- Ta fram informations- och underlagsmaterial i olika aktuella frågor
- Utarbeta handledningar för tillsyn
- Gemensamma informations- och tillsynskampanjer
- Fånga upp och lyfta fram olika initiativ som tas runt om i länet på miljökontor, hos länsstyrelsen och andra aktörer
- Kurser och seminarier

I huvudsak ska Miljösamverkan F:s insatser vara konkreta, avgränsade och operativt inriktade. Det är viktigt att betona att Miljösamverkan F inte är en myndighet. Vissa delprojekt kan innefatta stöd till myndighetsutövning, exempelvis inspektioner. Men det är endast de medverkande myndigheterna (kommunernas miljönämnder och länsstyrelsen) som har att svara för myndighetsutövningen. Var och en av dessa väljer själv i vilken omfattning man deltar i de delprojekt som Miljösamverkan F kommer att arbeta med.

Framgångsfaktor

I vårt närområde finns det exempel på väl fungerande samverkan inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Dessa har fungerat som mall för Miljösamverkan F. Erfarenheten har visat att man med relativt liten ekonomisk insats från deltagande organisationer uppnår goda arbetsresultat. Allmänheten och de som bedriver verksamheter har ett behov av information. Verksamhetsutövning underlättas av att man har tillgång till klara spelregler. Samverkan ger en ökad möjlighet till en likartade bedömningar inom länet.

Avgränsning

Miljösamverkan F syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet enligt miljöbalken. Samverkan ska ge stöd både till myndighetsutövning (tillsyn) och till de mer informativa och förebyggande insatser som arbetet också består av. Samverkan ska medföra bättre resursutnyttjande och möjlighet att gå på djupet i speciella frågor. På det sättet bidrar Miljösamverkan F till kompetensutveckling, kompetensförsörjning och förnyelse, vilket är viktigt inte minst för de mindre kommunerna i länet. Djurskydds- och livsmedelsfrågor ingår inte i verksamheten eftersom dessa frågor behandlas i separata regionala nätverk.

Tidsram

Målsättningen är att den utåtriktade verksamheten ska starta under 2005. Det innebär att diverse praktiska frågor av i huvudsak administrativ art måste lösas snarast. Verksamheten bör till en början ses som ett försök under i första hand två år. Om projektet Miljösamverkan F ska fortsätta därefter, avgörs av huvudmännen efter utvärdering av verksamheten.

Medverkande och organisation

Avsikten är att Miljösamverkan F skall bedrivas i samarbete mellan kommunerna i länet och länsstyrelsen i en projektinriktad organisation bestående av styrgrupp, projektledare, kontaktpersoner och arbetsgrupper enligt följande:

Styrgrupp

En styrgrupp svarar för övergripande beslut om inriktning och plan för verksamheten, budget och för återkoppling till respektive huvudman. Beslut i principiellt viktiga frågor tas också i styrgruppen. I styrgruppen sitter representanter för projektets huvudmän, d.v.s. länsstyrelsen och kommunerna. Kommunerna kan förslagsvis representeras av några av miljöcheferna (motsvarande).

Projektledare

En särskilt anlitad projektledare leder och samordnar verksamheten. Projektledaren är/ska vara sammanhållande för bildade arbetsgrupper. Projektledaren, i samarbete med kontaktpersonerna, ansvarar för att ta fram förslag till inriktning, plan och budget för verksamheten.

Kontaktpersoner

På länsstyrelsen och på varje miljöförvaltning (motsvarande) i länet finns minst en kontaktperson för Miljösamverkan F. Kontaktpersonerna har till uppgift att föra fram idéer från sina respektive arbetsplatser och tillsammans med projektledaren ge förslag på lämpliga projekt. Projekten genomförs av olika arbetsgrupper. Kontaktpersonerna skall även fungera som länk mellan kontoren och arbetsgrupperna.

Arbetsgrupper

Tillfälliga arbetsgrupper kan skapas för att genomföra de olika projekten. Grupperna leds av projektledaren, som sköter det löpande arbetet och samordnar projekten. En arbetsgrupp kan ha olika sammansättning, men kan bestå av projektledaren samt representanter för kommunerna och länsstyrelsen. Organisationen blir därmed flexibel och arbetsbördan fördelas mellan de olika kontoren. Arbetsgrupperna tar bland annat fram underlagsmaterial, handledningar och informationsmaterial, samt svarar för tidsmässig planering av olika insatser, för utvärderingar och sammanställningar.

Huvudmannaskap och administrativt stöd

En av kommunerna är huvudman för projektledarskapet och svarar för tillhörande administrativt stöd. Hit hör bland annat att ordna kopiering och utskick, hålla arkiv och sköta den ekonomiska redovisningen.

Ekonomi

Kostnader (1 års verksamhet; tusen kronor)

Projektledare (halvtid, 12 månader)

230

Informationsmaterial (layout, tryck m.m.), ersättning

för tillfälliga resurser, omkostnader för

möten och kurser samt övriga kostnader

140

Ersättning till huvudmannen för administrativt stöd

30

Summa

400

Finansiering (tänkbara medfinansierare)

Kommunerna (10 x 30)

300

Länsstyrelsen

100

Summa

400

Kommentarer

Kostnaden för projektledaren har angetts som en halvtidsanställning under 12 månader, medan projektet som sådant avser en tid av två år. Projektet bör pågå i två år med en avstämning efter ett år. Man bör under det första året undersöka möjligheten att öka tjänstgöringsgraden för projektledaren. Projektet bör löpa över två år innan man gör en större utvärdering av projektet. Anledningen till detta är erfarenheten att det tar lång tid att bygga upp en ny verksamhet innan effekterna kan avläsas.

Deltagande i Miljösamverkan F är till för ömsesidigt stöd och kompetensutveckling samt gemensamt resursutnyttjande. Den som en gång bjuder på något, får vid andra tillfällen igen detta genom att dra nytta av insatser som andra svarat för. Det utgår därför ingen ersättning för medverkan i styrgrupp och arbetsgrupp från Miljösamverkan F. Här förväntas alla delta inom ramen för sina ordinarie arbetsuppgifter. En ersättningsmöjlighet bör ändå finnas medtagen för att betona att det ibland, om någon en längre period behöver lägga en avsevärd del av sin arbetstid på Miljösamverkan F, det kan vara rimligt att dennes arbetsgivare kompenseras ekonomiskt.